

Jan Nikkel is geboren op 23 januari 1922 in Kertosono, NOI. Hij is de zoon van Harm Jan Nikkel (1887-1936) en Jannetje Poolen (1895). Hij heeft twee jongere broers, Willem (Wim) André (1928) en Henk (1924) en een zus Paulina Johanna (1918). Na het overlijden van hun vader, besluit hun moeder terug te keren naar Nederland. In 1937 gaan ze in Apeldoorn wonen. Jan en Henk gaan naar de HBS (nu Koninklijke Scholengemeenschap Apeldoorn).

Op 11 juni 1931 werd in Apeldoorn Groep 1 Stadhouders Willem III opgericht. In 1932 nam de groep het terrein Kamp Links aan de Valkenberglaan in gebruik. Een jaar later werd clubhuis Het Eksternest geopend en kreeg de groep de naam Stadhouders Willem III. De voortrekkers startten in hetzelfde jaar en kozen later de naam Hortastam. De groep nam in 1937 deel aan de 5^e Wereld Jamboree. Jan en zijn broer Wim zijn actief bij de Stadhouders Willem III groep in Apeldoorn. Voor de oorlog en het eerste jaar van de oorlog zijn Jan en Wim verkenners.

De groep werd, net als alle scoutinggroepen in Nederland, in april 1941 ontbonden. De Duitsers namen het terrein van de groep, Kamp Links, in beslag. De gebouwen werden in gebruik genomen door de Jeugdstorm. Veel van het materiaal kwam de oorlog goed door, dankzij de hulp van verschillende bewoners van de Koningin Hortenselaan in Apeldoorn. De tenten en vlaggen werden tijdens de bezetting bewaard op de zolder van vaandrig Niko van der Laan aan de Tutein Noltheniuslaan.

Tijdens de oorlog kwamen de leiders en leidsters van de groep gewoontegetrouw nog steeds op de verjaardagen bijeen, maar ook op Sint Jorisdag en aan het einde van het jaar. Daarnaast kwamen de voortrekkers ook nog steeds bijeen en hielden zelfs een aantal kampen. Voor de welpen en verkenners waren opkomsten te gevaarlijk.

Jan Nikkel werd actief in het verzet en zijn broer Henk brengt voor hem wel eens illegale krantjes en boeken rond. Hij doet dit met een vriendin van school, Tony, zodat ze net kunnen doen of ze een stelletje zijn als ze onderweg een Duitse patrouille tegenkomen. Later gaat Henk ook bonnen rondbrengen voor onderduikers in de buurt. Op 1 november 1944 doen de Duitsers een inval in het ouderlijk huis op de Deventerstraat 68 in Apeldoorn om Jan te arresteren. Er zijn dan net illegale blaadjes bezorgd, die nog niet zijn verstoep en de Sicheerheidsdienst vindt ze. Jan is niet thuis maar Henk is er wel en wordt meegenomen. Hij wordt gevangen gezet in de Koning Willem III gevangenis in Apeldoorn.

Een paar maanden na zijn arrestatie wordt er een aanslag gepleegd op Rauter, de hoogste baas van de SS in Nederland. Als vergelding worden in het hele land verzetsmensen gefusilleerd. Henk is één van de jongens die samen met 117 anderen op 8 maart 1945 wordt gefusilleerd bij de Woeste Hoeve. De lichamen worden in een massagraf begraven. In juni 1945 moet zijn zus haar broer identificeren. Ze herkent hem aan een door haar gebreide

sjaal. Hij wordt herbegraven op begraafplaats Heidehof en in daarna naar het Nationaal Ereveld Loenen.

De bevrijding van Apeldoorn vond plaats op 17 april 1945. De schade van de oorlog kon worden opgenomen. Er was veel kapot gegaan op Kamp Links. Van de voortrekkershut was niets meer over. Die heeft de Jeugdstorm laten afbranden in 1943. Het troephuis van de verkenners, het Ekersnest, was bijna geheel afgebroken. Alleen de spanten en een gedeelte van het dak stonden nog overeind. Het welpenhuis was zelfs geheel verdwenen, evenals het draadraster rondom het terrein. Van mei tot en met december 1945 verbleven de Canadese genietroepen op Kamp Links. Direct na de oorlog werd de groep opnieuw leven ingeblazen. Op zaterdag 21 april 1945 startte de inschrijving van de nieuwe leden voor Groep 1 op het terrein Kamp Links. Er kwamen ruim 250 jongens op af. Het resultaat was dat er op de eerste opkomst vier welpenhordes, drie verkennersstroepen bestaande uit vier patrouilles en een voortrekkerstam, de Horta Stam, werden gevormd. Bij het appèl ontbraken vijf verkenners die waren omgekomen door oorlogshandelingen van de Duitsers en één verkenners was direct na de bevrijding verongelukt bij een ongeval met een Canadese truck. Door het succes van Scouting ontstonden uit de groep uiteindelijk vijf nieuwe groepen.

Jan trouwde met de Britse Mary Elizabeth Saunders (1924). In mei 1951 verhuisde Jan naar Indonesië waar hij als chemiker in onder andere suikerfabriek Gempolkrep in Modjokerto ging werken.

Meer informatie

[Stadhouder Willem III groep - Scoutpedia.nl](#)

[Hendrik Jan Nikkel | Oorlogsgravenstichting](#)

[Het verhaal van Henk Nikkel](#)

[Eerbewijs 2022: Henk Nikkel](#)

[Hendrik Jan Nikkel \(Modjokerto \(OJav\), 3 juni 1924 - Apeldoorn \(gld\)/Woeste Hoeve, 8 maart 1945\) - Oorlogsbronnen.nl](#)

[Koninklijke Scholengemeenschap - Wikipedia](#)

[Indisch paspoortarchief](#)

Vijfenzeventig, ter gelegenheid van het 75-jarig jubileum van de Scoutinggroep Stadhouder Willem III/Lady Baden-Powell, 2006

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.